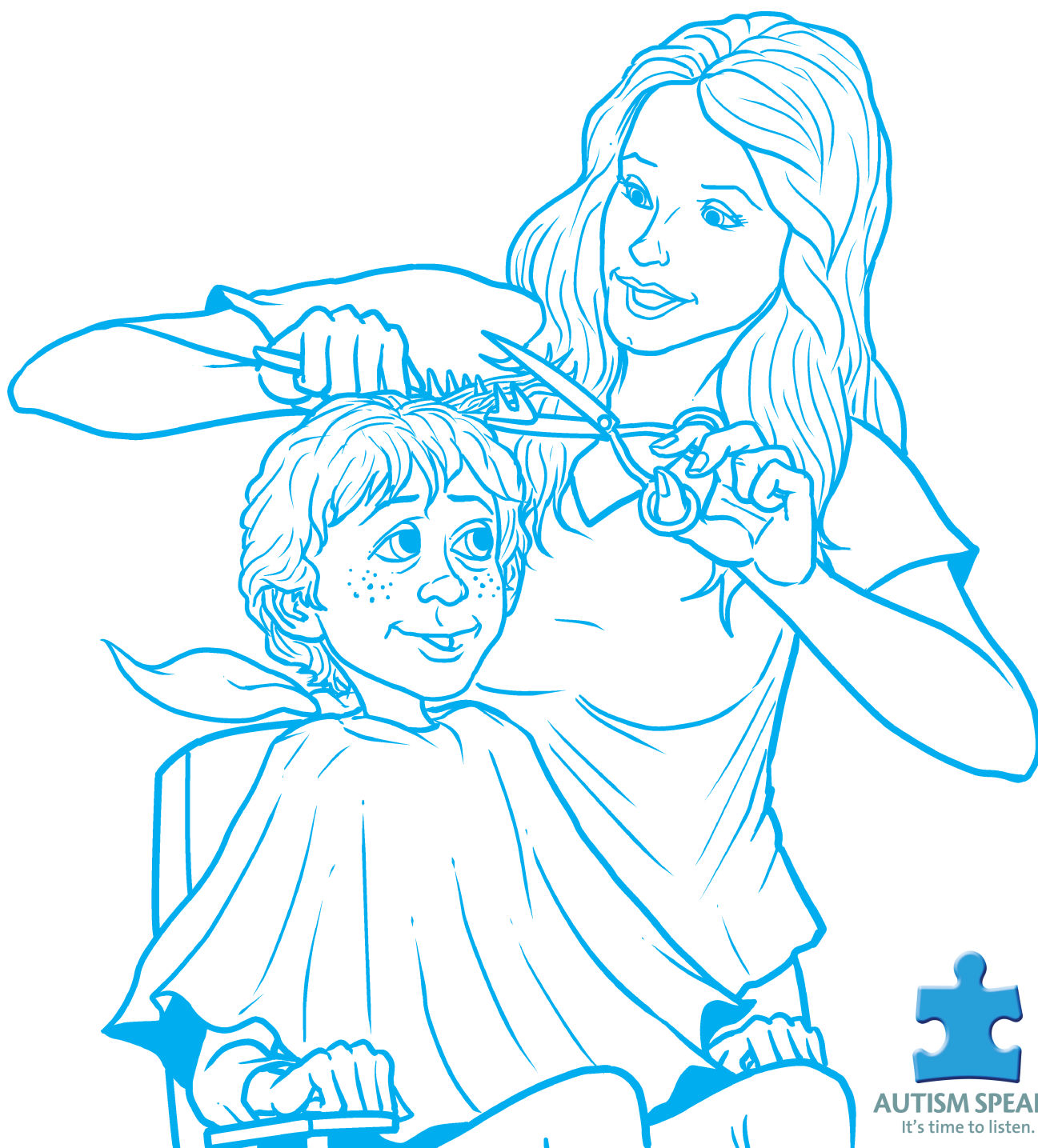

Uputstva za šišanje

BROŠURA ZA PODRŠKU OSOBAMA SA AUTIZMOM

AUTISM SPEAKS™
It's time to listen.

Za frizere:

Šta je autizam?

Autizam je neurološki poremećaj koji uglavnom traje tokom čitavog života individue. Autizam utiče na način kojim osoba doživljava svet, što otežava komunikaciju i društvene interakcije. Može rezultirati ponavljajućim ponašanjima ili neobičnim ili intenzivnim interesovanjima. Simptomi autizma, kao i njihova snaga, mogu se značajno razlikovati od osobe do osobe. Ponekad se kaže: Ukoliko znate jednu osobu sa autizmom, znate samo jednu osobu sa autizmom.

Individuu sa autizmom mogu odlikovati neka od ovih ponašanja ili pak sva:

- teško razumevanje govora, gestova i/li društvenih pravila
- doslovan ili prenaplašen govor, uglavnom koncentrisan na jednu konkretnu temu
- teško učestvovanje u dvosmernoj konverzaciji ili interakciji
- društvena nespretnost
- intenzivna ili nekonvencionalna interesovanja
- ponavljajuća ponašanja poput tapšanja, lepršanja rukama ili ljuljanja
- osetljivost na svetlost, zvuke, mirise ili ukuse – manja ili veća nego što je uobičajeno
- anksioznost, neuobičajeni strahovi ili nedostatak primerenog straha u odnosu na pravu opasnost
- teško upravljanje tranzicijama, promenama rutine, stresom i frustracijom
- izražene vizuelne veštine
- dobro učenje napamet i dugotrajna memorija (činjenice, statistike itd.)
- pridržavanje pravila, iskrenost
- intenzivna koncentracija ili fokus, naročito u odnosu na omiljenu aktivnost
- razumevanje i pamćenje konkretnih pojmova, obrazaca i pravila
- sposobnost ili izraženo interesovanje za muziku, matematiku, tehniku i umetnost.

Šta vi možete da uradite?

- Govorite smireno i tiho.
- Nemojte iznenaditi dete s leđa.
- Pružajte jednostavna uputstva.
- Čekajte na odgovor – nekim osobama sa autizmom potrebno je vreme za obradu situacije i za reagovanje.

Za roditelje:

Pre šišanja svog deteta, razmislite o sledećem:

- Pitajte nadležnu osobu u salonu možete li da posetite salon pre šišanja, kako bi vaše dete bilo upoznato sa prostorom.
- Zakažite šišanje za vreme kada u salonu nema previše gužve, kako bi bilo manje ometanja koja bi mogla da uznemire dete.
- Pre samog šišanja, porazgovarajte sa frizerom o svim konkretnim osetljivostima koje vaše dete možda ima.
- Odredite podsticaje ili predmete koje vaše dete preferira. Za neku decu, to je omiljena igračka ili knjiga, za neku drugu, slatkiš. Vaše dete može da zasluži željeni sadržaj tako što će uspešno proći kroz korake koji se od njega zahtevaju. Nakon što ovlada tim koracima, može se dodati još koraka sve dok se šišanje uspešno ne završi. Važno je da dete uspe i da nagradu zasluži na kraju sesije. Na taj način, iskustvo šišanja upamtiće kao pozitivno.
- Fotografišite željeni sadržaj – podsticaj kako biste podsetili dete šta ga čeka kao nagrada.
- Sa detetom pregledajte korake šišanja (vizuelni raspored koji se nalazi u ovoj brošuri).
- Pre nego što odete kod frizera, vežbajte sa detetom korake šišanja kod kuće.

Vizuelni raspored

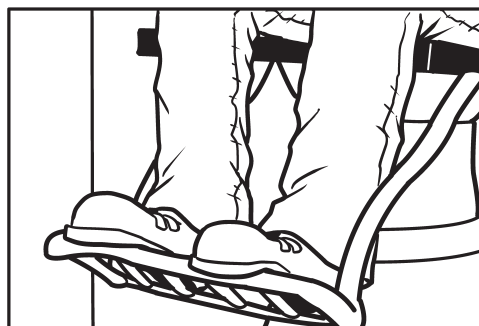
Osobama sa autizmom vizuelna pomagala i rasporedi uglavnom mogu da budu od pomoći. Raspored koji sledi predstavlja korake neophodne za proces šišanja. Poželjno je da porodice odštampaju fotografije i kreiraju vizuelni raspored za svoje dete.

Možete i odštampati stranicu i štiklirati aktivnost nakon što je izvršena. Za štikliranje možete koristiti grafitnu olovku koju ćete moći obrisati, kako biste papir mogli da koristite više puta, za više poseta frizeru. Možete i iseći fotografije, poređati ih po hronološkom redu na tabli i sklanjati jednu po jednu nakon što je korak izvršen.

Nekoj deci su, nakon svakog koraka, potrebni podsticaji u vidu verbalnih fraza, željenog sadržaja ili slatkiša. Druga deca će pak biti u stanju da završe neke, mnoge ili sve korake pre nego što dobiju verbalnu pohvalu ili slatkiš. Svako dete mora da postupa po svom sopstvenom ritmu kako bi savladalo veštine neophodne za šišanje.

1. Odlazak u salon

6. Stavljanje stopala na šipku stolice

2. Ulazak

7. Kvašenje kose

3. Susret sa sa frizerom

8. Češljanje kose

4. Smeštanje u stolicu

9. Šišanje

5. Stavljanje ruku u krilo

10. Nagrada za izvršen zadatak

Kućno šišanje i češljanje

Slede saveti koje možete primeniti kako bi kućna nega kose bila prijatna vašem detetu, i kako biste omogućili da proces teče glatko:

- Pokažite detetu šampon. Dopustite mu da ga pomiriše i dotakne. Ukoliko ćete koristiti i balzam, isto to uradite i sa njim.
- Šamponiranje i kupanje neka bude zabavno ali brzo. Dajte detetu igračku kojom će se igrati tokom kupanja. Neke porodice koriste proizvode koji predstavljaju kombinaciju šampona i gela za tuširanje. To olakšava proces kupanja i pranja kose.
- Ispirajte šampon sve dok voda ne bude potpuno čista.
- Ukoliko je dete osetljivo na češljanje, koristite sprej za raščešljavanje koji se ne ispira. Zahvaljujući upotrebi takvih proizvoda, nećete morati da ispirate kosu, a češljanje će biti lakše.
- Češljajte dete češljem sa širokim i retkim zupcima – to će smanjiti napetost i dete će se prijatnije osećati.
- Ukoliko ćete koristiti proizvode za stilizovanje kose, ponovite proces pokazivanja proizvoda, dopuštanja detetu da pomiriše i dotakne proizvod, a zatim primenite proizvod.
- Pre sušenja kose, pokažite detetu fen, a zatim ga podesite na umerenu toplotu i najslabiju jačinu. Uperite malo toplog vazduha ka detetovoj ruci ili šaci kako bi ono moglo da shvati da je to toplota i da ga neće povrediti. Kad vidite da detetu nije neprijatno uz fen, počnite sa sušenjem kose.
- Ukoliko tokom sušenja kose želite da se pomognete četkom, koristite ravnu ili prozračnu četku. Takve četke neće praviti dodatni pritisak na kosu. Pomozite detetu da se uključi u svoju dnevnu rutinu nege kose.
- Prilikom četkanja ili češljanja duže kose, počnite od krajeva, polako idući ka temenu. Tako ćete lakše odmrstiti kosu.

O organizaciji "Autism Speaks"

„Autism Speaks“ najveća je naučna i zastupnička organizacija za autizam; posvećena je istraživanju uzroka, prevencija, tretmana za autizam, kao i uvećanju svesti o autističnom spektru poremećaja i zastupanju osoba sa autizmom i njihovih porodica.

„Autism Speaks“ ulaže više od 30 miliona dolara godišnje za nova istraživanja u oblasti autizma.

Značajne inicijative podizanja svesti uključuju utvrđivanje 2. aprila kao Svetskog dana osoba sa autizmom, video „Rečnik autizma“, brošuru „Prvih 100 dana sa autizmom“ – za porodice u kojima je u skorije vreme dijagnostikovao autizam, „Brošuru za škole“ i distribuciju donacija za lokalne pružaoce usluga.

Svake godine, u više od 70 zemalja širom zemlje, kao i u Kanadi i Velikoj Britaniji, održavaju se događaji za prikupljanje sredstava pod nazivom „Šetaj za Autizam“. Za više informacija o organizaciji Autism Speaks, posetite www.autismspeaks.org

O Snip-its

Snip-its je inovativni koncept za negu kose kreiran posebno za decu. Snip-its saloni imaju raznobojan dekor, likove iz animiranih crtanih filmova, interaktivne kompjuterske igre i proizvode za kosu kreirane posebno za decu. Od 1995. godine, Snip-its menja dinamiku friziranja dece, praveći zabavnu avanturu od nečega što je tradicionalno smatrano običnim i često neprijatnim iskustvom. Radi postizanja vrhunskog kvaliteta šišanja, Snip-its obezbeđuje poseban trening za sve frizere, izvanrednu uslugu i poseban program obuke za frizere za rad sa decom koja imaju izraženu osetljivost ili anksioznost u odnosu na šišanje.

Za više informacija posetite www.snipits.com

Uputstva za šišanje

Izdavač
Magona
Novi Sad
www.magona.rs
info@magona.rs

Za izdavača
Goran Sipić

Urednik
Goran Sipić

Prevod sa engleskog jezika
Staća Vukadinović

Lektor
Svetlana Velimirović

Ilustracije
Mladen Oljača

Priprema za štampu
Arpad Terek

Štampa
Offset print, Novi Sad

Tiraž
1.000

ISBN 978-86-87659-08-7

**Veliku pomoć pri izradi ove
brošure
pružili su nam:**

*Dr Milica
Pejović – Milovančević, dr sci*
Dečji psihijatar, docent
Medicinskog fakulteta
Univerziteta u Beogradu

Nataša Srećković
Diplomirani logoped,
redukator

U Srbiji možete kontaktirati Republičko udruženje Srbije za pomoć osobama sa autizmom. Pri Udruženju radi stručni tim (psihijatri, psiholozi, specijalni pedagozi, socijalni radnici, lekari, učitelji, vaspitači, medicinske sestre) koji pruža pomoć roditeljima i stručnjacima svakoga dana od 9 do 15 časova. Udruženje obezbeđuje sastanke za podršku i savetodavni rad i razne programe kao što su: asistent u porodici, savetodavni rad sa roditeljima, vikend program, rekreativno-terapeutske boravci u prirodi, kao i tematski seminari za stručnjake i roditelje iz cele Srbije.

Više informacija o udruženju može se pronaći na Internet stranici: www.autizam.org.rs.

Udruženje se nalazi na adresi Gundulićev venac 38, Beograd,
a telefon je 011/339 26 83 ili 060/0820 555.

U izradi ove brošure korišćeni su originalni materijali organizacije Autism Speaks, nastali u saradnji sa Snip-itsom.

Projekat izdavanja kompleta brošura za podršku osobama sa autizmom podržali su

United Nations in Serbia

Fondacija Nj. K. V. Princeze Katarine

**Finansijsku podršku pružila je
DELTA Fondacija**

CIP – Каталогизacija u publikaciji
Библиотека Матице српске, Нови Сад
159.922.76-056.34/.36:687.53-053.2(035)

UPUTSTVA za šišanje / [urednik Goran Sipić
; prevod sa engleskog jezika Staća Vukadinović ;
ilustracije Mladen Oljača]. - Novi Sad : Magona, 2013
(Novi Sad : Offset print). - [8] str. : ilustr. ; 21 cm
Tiraž 1.000.

ISBN 978-86-87659-08-7

COBISS.SR-ID 279858183

9 788687 659087